

Міжнародний астронавтичний конгрес у Пекіні

7—11 жовтня 1996 р. в Пекіні відбувся 47-й Міжнародний астронавтичний конгрес. Він проходив під девізом «Збільшення масштабів застосувань космосу». Щорічні конгреси, котрі спільно проводяться Міжнародною астронавтичною федерацією, Міжнародною академією астронавтики та Міжнародним інститутом космічного права, щоразу стають визначеною подією для світової науково-технічної громадськості, пов’язаної з космічною галуззю. Всеобічне охоплення космічної проблематики, велика кількість учасників, присутність провідних фахівців, традиційно велика увага керівництва держави-організатора й відповідне забезпечення умов для роботи дозволяють провести ефективне обговорення досягнень астронавтики й шляхів її подальшого розвитку, отримати інформацію та встановити корисні контакти. Поряд з конгресом влаштовується Міжнародна космічна виставка. Столиця Китаю гідно прийняла більше тисячі учасників та гостей чергового конгресу.

Наукова програма цього року складалася з близько 850 доповідей, які були заслухані на 99 секційних засіданнях 15 симпозіумів Міжнародної астронавтичної федерації, 12 симпозіумів Міжнародної академії астронавтики та правознавчого колоквіуму. До програми конгресу було включено 31 доповідь українських учених, переважно з Дніпропетровського державного університету та ДКБ «Південне». Найкраче наука нашої країни була представлена на симпозіумах з космічної енергетики, двигунів, транспортних систем, матеріалів і конструкцій, історії астронавтики.

За традицією науковим симпозіумам передували засідання комітетів Міжнародної астронавтичної федерації (Україна репрезентована в комітетах з енергетики, двигунів, економіки та космічної освіти) та Міжнародної академії астронавтики. Ще трьох наших співвітчизників було обрано до складу академії: професора В. П. Горбуліна (Київ) — академіком, професорів ДДУ М. М. Беляєва — академіком і В. М. Серебрянського — членом-кореспондентом. Урочисте відкриття конгресу пройшло 7 жовтня у Великому народному залі на площі Тяньаньмень. Учасників привітав Голова КНР Цзян Цземінь. Подальші заходи відбувалися у Міжнародному торговому центрі. У день відкриття працювала Генеральна асамблея Міжнародної астронавтичної федерації. Серед членських організацій МАФ — Національне космічне агентство України й Астронавтичне товариство (Дніпропетровськ). На засіданні в Пекіні Україна стала членом Комітету по номінаціях МАФ, тобто на найближчі три роки нам надано право брати участь у визначені керівних осіб федерації. На вечір 7 жовтня в рамках публічних заходів було заплановано зустріч «Космос у 21-му сторіччі: погляд піонерських націй». Передбачалися виступи представників США, Росії та України. Більше 500 слухачів виявили інтерес до цієї зустрічі. Провідні діячі НАСА та Російського космічного агентства розповіли про найближчі плани космічної діяльності своїх країн. Натомість виступ В. Ф. Пріснякова (Україна) містив погляд на більш широкі перспективи космонавтики, торкається не тільки технологічних, а й гуманітарних аспектів виходу людини в космос. Це викликало надзвичайно жвавий відгук аудиторії й добре посприяло авторитетові нашої країни.

Фінансова скрута та віддаленість місця проведення 47-го Міжнародного астронавтичного конгресу далися відчутні: всього шість представників України брали участь у ньому. Але діяли ми активно, забезпечили представлення більшості доповідей, відвідали чимало засідань комітетів і робочих груп. Відбулися плідні контакти з колегами з Росії, Китаю, Німеччини, Японії, США, Франції, Канади, Швеції, інших країн, а також Міжнародного космічного університету. Шкода, що не вистачило часу на ознайомлення з визначними місцями китайської столиці, але хороші прогнози щодо українсько-китайського співробітництва в космічній сфері дають можливість сподіватись на майбутнє.

Наступний 48-й Міжнародний астронавтичний конгрес відбудеться у жовтні 1997 р. в Турині (Італія).

ХРОНІКА

Симпозіум проходитиме в Монреалі

24—28 серпня 1997 р. заплановано проведення 4-го Міжнародного симпозіуму з космічних засобів для енергопостачання SPS'97 «Космос і електрична енергія для людства». У рамках симпозіуму відбудеться також 3-тя конференція з бездротової передачі енергії. Місцем проведення обрано Монреаль (Канада). Організатори симпозіуму — Канадський інститут астронавтики та космосу й Товариство електротехніків та електроніків (Франція). Заходи проводитимуться під егідою Міжнародної академії астронавтики, ООН і ЮНЕСКО.

Монреальський симпозіум продовжить серію форумів, що скорочено звуться SPS від англійського Solar Power Satellites (сонячні енергетичні супутники). Попередні зустрічі проходили в Іспанії (SPS'86), Франції (SPS'91) і Бразилії (SPS RIO'92). Увага до симпозіумів SPS у світі визначається тим, що космічна енергетика пропонує шлях розв'язання енергетичних проблем людства без порушень екологічного балансу планети та суттєвих обмежень енергоспоживання зростаючим населенням, причому на цьому шляху не виникають принципові фізичні труднощі, а наявні потужності ракетно-космічного комплексу знаходить нове, мирне застосування. Сучасні масштабні проекти задовільнення потреб людства енергією з космосу ведуть родовід від проекту системи сонячних енергетичних супутників на геостаціонарній орбіті, висунутого 30 років тому американським ученим Пітером Глейзером, який нині є почесним головою Міжнародного науково-технічного комітету SPS'97.

Програма майбутнього симпозіуму дуже широка. Вона передбачає обговорення світових енергетичних проблем, нових технологій і пілотних програм, технічних і економічних аспектів надходження енергії з космосу до наземних мереж, енергопостачання для об'єктів у навколоземному просторі, бездротової енергопередачі, використання позаземних матеріалів для створення глобальних космічних енергосистем, екологічних аспектів, політико-правових питань, акцій найближчого періоду, різноманітних віддалених перспектив освоєння космосу в інтересах енергетики нашої цивілізації (розміщення відходів у космосі, використання місячного гелію-3). З симпозіумом поєднуються проведення виставки та серії технічних візитів.

Українські науковці беруть участь у форумах SPS, починаючи з Паризького симпозіуму 1991 р. Тоді академік В. Ф. Прісняков зробив пленарну доповідь «Інтерес до сонячних енергетичних супутників і розвиток цього напрямку в СРСР». Вона викликала великий резонанс і стала основою для трьох журналічних публікацій. Участь дніпропетровських учених у SPS'91 дала поштовх розробці в державному університеті та ДКБ «Південне» концепції сонячного енергетичного супутника малої потужності для забезпечення енергією в космосі. В. Ф. Прісняков — заступник голови Міжнародного науково-технічного комітету Монреальського симпозіуму. Астронавтичне товариство (Дніпропетровськ) провело велику роботу по розповсюдженню інформації про майбутній форум по всій Україні.

С. Ф. Лягушин